POLITIEKE WOENSDAG VAN WOENSDAG 8 SEPTEMBER 2021 17.00 UUR

Voorzitter: K.W. van Doesen (D66)
Namens de raad: W.B. Leemhuis (GroenLinks), J.P. Loopstra (PvdA), I. Venhuizen (D66), W.H. Koks (SP), S. van der Pol (VVD), T. Moorlag (ChristenUnie), K. de Wrede (PvdD), H.P. Ubbens (CDA), D. Mellies (100%Groningen), R. Staijen (Stadspartij), A.J.M. van Kesteren (PVV)
Namens het college: P. Broeksma (wethouder)
Namens de griffie: W. Meijer

Aanpak Ring Zuid

00:14:32

Mevrouw Van Doesen (voorzitter): Welkom iedereen, thuis en hier in de zaal, collega's, de wethouder. Wij hebben als onderwerp: Voortgangsrapportage "Aanpak Ring Zuid". Dat is een collegebrief uit april 2021. Het is een mening vormende sessie. Er is veel aandacht, ook voor de motie "Vinger aan de pols". Wie kan ik als eerste het woord geven? De heer Koks.

00:15:09

De heer Koks: De SP-fractie heeft de afgelopen jaren vele moties, met steun van anderen, ingediend rond de Zuidelijke Ringweg. Op deze collegebrief wil ik er vijf opleggen. Op de eerste plaats de motie "Vinger aan de pols" van het afgelopen voorjaar. Het college werd opgeroepen aan de praat te gaan met bewoners die te maken hebben met overlast. Zij krijgen geen gehoor bij de aannemer, de projectorganisatie en bij het college. Tot onze vreugde horen wij van al die groepen, vier in totaal, dat het college op actieve wijze contacten heeft gelegd en goede gesprekken heeft gevoerd, de afgelopen maanden. Veelal door de wethouder zelf. Begrip voor hun situatie is overgekomen en een aantal knelpunten zijn opgelost. De verkeersdrukte op de Van Ketwich Verschuurlaan tussen de Herenweg en de A28 is echter fors toegenomen. Een oplossing is daar technisch niet in zicht, maar een 30 kilometer regiem maakt het verkeersbeeld daar een stuk rustiger. College, bent u bereid die 30 kilometer in overweging te nemen, temeer omdat het ook een onderdeel is van de mobiliteitsvisie. Aan de bewoners van de Julianaweg is een tijdelijk geluidsscherm toegezegd. College, is het al bekend wanneer die komt?

00:16:21

De heer Koks: De omgeving van de Paterswoldseweg is een stuk rustiger geworden. Bewoners zijn blij met de toezegging dat met hen gesproken gaat worden over de herinrichting van de openbare ruimte als de bouwwerkzaamheden voorbij zijn. Echter, bij Gyas wordt een tijdelijke brug aangelegd over het Noord-Willemskanaal. College, ziet u er strak op toe dat daar niet hetzelfde kedeng kedeng-effect gaat optreden als bij de Baileybrug over de Paterswoldseweg. Dan De Zaayer, ook tevredenheid, hoewel de verhoging van het geluidsscherm nog wel moet worden gerealiseerd. De wethouder heeft excuses aangeboden voor het ontbreken van een vergunning bij de uitbreiding van het bouwterrein en de forse overschrijding van de reactietermijnen daarop. Bewoners hebben juridische steun nodig gehad om hun gelijk te krijgen en daar dus kosten voor gemaakt. Ondanks dat zowel de D66-fractie als wij erop hebben aangedrongen dat die 5000 euro ook door het college vergoed gaat worden - niet door het college persoonlijk, maar door de gemeente - is dat niet gedaan. Wij kunnen ons voorstellen dat dit vanwege precedentwerking niet mogelijk is. College, bent

u bereid alsnog hen die onkosten te vergoeden of bijvoorbeeld indirect, door het plaatsen van een leuk speeltoestel of een kunstwerk in de buurt?

00:17:33
De heer Koks: Dan de tweede door de SP opgestelde en aangenomen motie, dat is die voor rust voor de Buitenhof. Het college wordt opgeroepen op 1 oktober met een nadere uitwerking van de geluidwering plannen te komen. De motie zien wij helaas niet terug op de lange termijn agenda. Dus college, hoe staat het met de uitvoering van deze motie? De derde motie is al een hele oude. Op initiatief van de SP roept de raad op om een fors deel van de investeringen neer te laten dalen in de regio en daar tweejaarlijks over te rapporteren. Wij hebben het daar laatst ook nog in de raad over gehad. De wethouder heeft toegezegd een poging te wagen en overzicht over de afgelopen jaren te ontfutselen aan de combinatie Herepoort. College, lukt dat? De vierde SP-motie is in december in de Tweede Kamer aangenomen. De minister wordt opgeroepen in gesprek te gaan over de forse financiële tekorten bij de zuidelijke ring. Ondertussen is het kabinet demissionair en als extra hobbel heeft minister Van Nieuwenhuizen een lucratief baantje aangenomen in het bedrijfsleven. Ook de meeste Kamerleden die met de motie in december hebben ingestemd, zijn weg. College, weet u hoe het staat met de uitvoering van deze motie in deze mistige tijden? Is er al zicht op een bijdrage van het Rijk, zodat bijvoorbeeld de aanleg van De Linie door kan gaan? Welke stappen onderneemt het college samen met het provinciebestuur om de motie uitgevoerd te krijgen?

00:18:52
De heer Koks: De vijfde motie is niet aangenomen. Dat is een onderzoek naar de financiële tekorten. Het verhalen van Rijkswaterstaat en het marchanderen van de aannemer. Toch wordt nu een onderzoek uitgevoerd door de Noordelijke Rekenkamer en door die van onze eigen raad. Wij zijn zeer benieuwd naar de uitkomsten daarvan. Tot slot, voorzitter, is het mooi dat het college haar oor te luisteren heeft gelegd bij de omwonenden. Onze insteek, dat begrip tonen de helft van de weerstand voorkomt, klopt. Bij deze volgende rapportage zal onze fractie in de peiling houden of het college deze goede lijn weet vast te houden.

00:19:25
Mevrouw Van Doesen (voorzitter): Mijnheer Leemhuis.

00:19:29
De heer Leemhuis: Dank u wel voorzitter. Ik ga een heel eind terug, want het ging vrij snel en ik moest het ook op mij in laten werken wat de heer Koks gezegd had. Het gaat over de Van Ketwich Verschuurlaan. De omwonenden hebben gezegd dat zij daar toename van verkeer zien en dat zij een 30 kilometer weg willen. Ik heb de mobiliteitsvisie erbij gepakt, het concept daarvan. Dit is één van die wegen die volgens het concept van het college een 50 kilometerweg blijft. Volgens mij is het ook niet heel raar, want in de plannen van de zuidelijke ringweg is het de bedoeling dat die afrit A28 die functie gaat overnemen van een aantal andere afritten die weg zijn. De heer Koks vraagt naar iets wat volgens mij al wel bekend is, dat het eigenlijk niet kan, tenzij wij allerlei plannen moeten omgooien. Hoe reageert de heer Koks daarop?

00:20:24
De heer Koks: De mobiliteitsvisie is nog in conceptvorm, dus het betekent voor het concept

dat er nog wijzigingen kunnen worden aangebracht. Mijn vraag aan het college is of zij diep wil nadenken of daar een mouw aan te passen valt.

00:20:37
De heer Leemhuis: Dan komt er een vervolgvraag, want ik zei er nog wat over. Het is toch zo dat in de plannen voor de aanpak van de Ring Zuid, de Van Ketwich Verschuurlaan een belangrijke rol gaat vervullen om met name het westelijke deel van Helpman en van het zuiden van Groningen te ontsluiten. Dat zou daar niet mee consistent zijn.

00:20:57
De heer Koks: Het is natuurlijk zuur als delen van wijken ontlast worden en vervolgens andere delen van wijken getrakteerd worden op de schadelijke effecten daarvan. Dus mijn vraag is - of dat nou precies 30 kilometer moet zijn - of het college daar toch nog eens serieus naar wil kijken, want het is daar wel een drukke beweging. Ik fiets daar regelmatig naar mijn volkstuintje en het is niet niks. Mag ik mijn slotzin uitspreken? Het lijkt erop dat de aanleg volgens planning in tijd en in geld aardig op de rails staat. Dat is mooi, maar bij de aanleg van de zuidelijke ringweg maakt één zwaluw nog geen lente en nu hangt er alweer de dreiging van fors stijgende materiaalkosten in de lucht en vertraging in de leveranties van het staal en het hout. Mijn vraag is of die extra kosten die dat met zich meebrengt of die voor de aannemer zijn of dat de provincie het risico loopt, met een aanvullende rekening geconfronteerd wordt.

00:22:06
Mevrouw Van Doesen (voorzitter): U bent ruimschoots door de tijd heen. Het lange verhaal van de heer Koks, doet mij eraan denken dat ik vergeten ben te zeggen, dat u allemaal drie tot vier minuten heeft, want anders komen wij grof door onze tijd heen. Nu kijk ik even rond en wie kan ik vervolgens het woord gegeven? De heer Staijen.

00:22:40
De heer Staijen: Dank u voorzitter. Ik zal het dan heel kort houden. Voorzitter, ik vraag mij eigenlijk af wat het nut is van een voortgangsrapportage over de periode tot 31 maart, die dan in september, een half jaar later pas, wordt besproken? Gelukkig zijn wij vanmorgen op locatie wel heel goed ingelicht over de actuele stand van dit project, wat inderdaad zeer verhelderend werkte. Over de gesprekken met inwoners op de diverse locaties die het college gehouden heeft, zoals ook gevraagd was in de motie "Vinger aan de pols". Ik had er een hele hoop vragen over, maar de heer Koks van de SP heeft het allemaal gezegd, dus dat ga ik niet herhalen. Ik sluit mij volledig aan bij zijn betoog.

00:23:24
Mevrouw Van Doesen (voorzitter): Fijn, dank u wel. Wie kan ik vervolgens het woord geven? De heer Mellies.

00:23:30
De heer Mellies: Net als mijn voorganger kan ik er vrij kort over zijn, want de heer Koks heeft al veel aangegeven en de opmerking die de Stadspartij terecht maakt, het viel ons ook op, dat het gaat over stukken die vrij oud zijn. Daarin staan toezeggingen dat er gesprekken aangegaan worden. Inderdaad, het is raar dat wij er zo laat nog eens achteraangaan en is ook niet in de geest van de motie, dat het voor het reces zou plaatsvinden, zodat het lastig is om daarop bij te sturen.

00:24:03
Mevrouw Van Doesen (voorzitter): Mijnheer Mellies, de heer Ubbens wil met u in contact.

00:24:07
De heer Ubbens: Bedankt voorzitter. Mijn begrip van de collegebrief is juist, dat al die gesprekken inmiddels zijn gevoerd. Dus die gesprekken, die zijn al achter de rug.

00:24:20
De heer Mellies: Dat viel mij inderdaad ook op. Wij krijgen een rapportage, maar wel vrij laat. Wat je dan krijgt is dat er dingen worden aangegeven dat zij ergens mee bezig zijn en dat geldt bijvoorbeeld voor de Van Ketwich Verschuurlaan en vervolgens krijgen wij recent een bewonersbrief van mensen die niet goed begrijpen wat er aan de hand is en dat er handreikingen gedaan worden, die zij niet hebben ontvangen. Wij zijn benieuwd wat de status daarvan is.

00:24:47
Mevrouw Van Doesen (voorzitter): De heer Leemhuis heeft nog wat aan u te vragen.

00:24:51
De heer Leemhuis: Ik ben ook een beetje verrast. Volgens mij hebben wij hier te maken met twee dingen: een brief van het college van begin juli en een raad die het agendeert in september. Dus als de heer Mellies het eerder had willen agenderen, dan hadden wij voor het reces terug moeten komen. De heer Mellies heeft daar kennis van genomen in juli, dus het is toch al twee maanden bekend wat er in deze brief staat. Nu doet de heer Mellies alsof hij net deze brief leest. Wij spreken hem nu pas, maar dat is wat anders.

00:25:20
De heer Mellies: Dank u wel. Wij spreken er nu over. Gelukkig zijn er niet heel veel zware signalen. Met deze voortgangsrapportage komt het goed. Mochten er wel serieuze klachten zijn geweest, waar wij als raad gezamenlijk een uitspraak over hadden willen doen, dat was dat vrij laat geweest en dan begrijp ik wel dat het reces er tussendoor komt. Het ondermijnt waar die rapportage voor is. Collegebrief moet ik zeggen.

00:25:45
Mevrouw Van Doesen (voorzitter): Mijnheer Koks, wilt u nog wat vragen aan de heer Mellies?

00:25:49
De heer Koks: In het verlengde van wat de heer Leemhuis zegt. Het staat u volledig vrij om contact op te nemen met die omwonenden om te vragen hoe de vlag erbij hangt? Ook of er nog wensen zijn? Dat doen wij wel.

00:26:02
De heer Mellies: Dat is ook gebeurd. Wij krijgen recent een brief over een stuk dat al lange tijd ligt. In het stuk staat dat er handreikingen gedaan worden naar bewoners van de Van Ketwich Verschuurlaan, die vervolgens alsnog drie maanden na dato vragen hebben. Ik ben benieuwd of het afgerond is, wat de status ervan is.

00:26:23
Mevrouw Van Doesen (voorzitter): Dank u wel. Wie kan ik vervolgens het woord gegeven? Ik kijk even rond. De heer Venhuizen.

00:26:34
De heer Venhuizen: Dank u wel voorzitter. Het is mooi om te lezen en te zien dat er weer allerlei voortgang is naar die vaststellingsovereenkomst, een stuk eerder. Het is goed dat er ingezet wordt op gesprekken met een bewoner over de klachten en dat er steeds wordt gezocht naar oplossingen. Ik moest zelf vanochtend bij cameratoezicht zijn en ik was graag op het werkbezoek gegaan om te kijken hoe het nou precies is. Mijn collega die wel meeging zei dat hij mooi vond om te merken dat de combinatie Herepoort een lerende organisatie is, die aangeeft dat zij aanpassingen doen in het proces, zodat er bij elke nieuwe fase steeds minder overlast wordt ervaren en dat het contact met de bewoners daarin belangrijk is. Die overlast blijft een aandachtspunt; ook met het thuiswerken wat nog steeds gangbaar is. Mooi dat de gemeente die rol oppakt en die rol blijft belangrijk om de belangen van onze bewoners daarin toch te behartigen.

00:27:25
Mevrouw Van Doesen (voorzitter): Dank u wel. Mijnheer Koks, u wilt nog wat vragen?

00:27:30
De heer Koks: Uw voorganger, de heer Rustebiel, een tijdje terug hebben wij vragen gesteld over de juridische kosten van bewoners van De Zaayer, was het er toen mee eens dat de gemeente ook bij moest dragen in de onkosten die mensen gemaakt hebben. Is D66 dat nog steeds van mening?

00:27:46
De heer Venhuizen: Ja, wij hebben inderdaad samen die aanvraag gedaan en u heeft een vraag gesteld of op dit gebied toch nog iets mogelijk is. Ik wil graag eerst even de antwoorden daarop van het college afwachten.

00:28:00
Mevrouw Van Doesen (voorzitter): De heer Van Kesteren.

00:28:05
De heer Van Kesteren: Dank u wel voorzitter. Voorzitter, gemeenten, provincie, aannemer doen er alles aan om de overlast te beperken voor omwonenden. Dat is positief en dat moet ook een continu proces zijn, zelfs worden verbeterd. Voorzitter, alle overlast had kunnen worden voorkomen als de contraproductieve verdiepte ligging uit het project was geschrapt. Contraproductief omdat de verdiepte ligging niet leidt tot een betere doorstroming van het verkeer of ontlasting van de woonwijken of tot een betere bereikbaarheid van de gemeente Groningen, van de stad. Bestuurders die hebben gefaald op het moment van go or no-go. Toen had het bestuur -gemeentebestuur, provinciebestuur - kunnen weten dat dit onderdeel tot grote problemen, overlast, vertragingen en financiële overschrijdingen zou leiden. Die ellende, voorzitter, is nog lang niet voorbij. Tot en met 2025 hoorde ik vanmorgen op het werkbezoek zal er worden gewerkt aan dit project, maar ook na oplevering zullen de problemen zich aandienen. Tot slot, voorzitter, de overlast en financiële overschrijdingen zullen toenemen met uiteindelijk resultaat dat de provincie zal moeten betalen. Dus uiteindelijk zullen de inwoners van de provincie Groningen en dus ook van de gemeente Groningen, daar de rekening van gepresenteerd krijgen, zowel direct als indirect. Dat had voorkomen kunnen worden vanaf het begin, vanaf de start van het project had dat kunnen worden voorkomen en hadden provinciebestuur en gemeentebestuur hun

verantwoordelijkheid moeten nemen. En dat hebben zij niet gedaan. Dat moeten de omwonenden en de inwoners van Groningen ook weten. Dank u wel.

00:29:56
Mevrouw Van Doesen (voorzitter): Dank u wel. Mevrouw Moorlag.

00:30:00
Mevrouw Moorlag: Bedankt voorzitter. Er is inmiddels een hoop werk verzet in de ontwikkeling van Ring Zuid in de afgelopen periode. Dat hebben wij vanmorgen inderdaad zelf ook mogen aanschouwen. Het is ook heel goed om te zien dat de bemiddeling heeft geholpen en dat er nu flink gebouwd wordt en dat er schot in de zaak zit. Er zijn een hoop klachten geweest vanuit omwonenden, maar het college heeft adequaat gehandeld en zij hebben de klachten serieus genomen en waar mogelijk direct voor oplossingen gezorgd. Ook daarvoor complimenten. De overlast zal helaas nog lange tijd blijven. Wij willen het college vragen of het contact met deze omwonenden blijft. De ChristenUnie zou graag zien dat de korte lijntjes blijven, zodat voorvallen met veel overlast snel opgepikt en verholpen kunnen worden. Dank u wel voorzitter.

00:30:50
Mevrouw Van Doesen (voorzitter): Dank u wel. Ik kijk even rond. De heer Leemhuis.

00:30:54
De heer Leemhuis: Dank u wel voorzitter. Wij hebben een werkbezoek gedaan. Het is indrukwekkend hoe complex het bouwwerk is, waaraan gewerkt wordt en op een heel kleine oppervlakte zulke indrukwekkende bouwwerken worden verricht. En aan de andere kant wordt hier terecht door meerdere partijen, en hebben wij ook in het verleden gedaan, gewezen op de soms erg grote overlast die deze ombouw met zich meebrengt voor omwonenden en ook voor mensen die er dagelijks gebruik van maken. Ik kom zo nog eventjes op de fietsers. Mijn fractie is ook blij om te horen hoeveel positieve signalen er zijn over de invulling van de motie "Vinger aan de pols". De wijze waarop ook de wethouder zelf geroemd wordt, geef ik ook graag mijn complimenten aan. Het blijft echte, dat het wrang is dat dit eigenlijk extra werk is die de gemeente Groningen doet, omdat dat deels niet wordt gedaan door degenen die dat zouden moeten doen, namelijk de aanpak Ring Zuid. Ik zou ook vanaf deze plek nog een keer willen herhalen: wat mijn fractie betreft, blijft dat een collectieve taak van aanpak Ring Zuid en van de drie overheden samen. Desalniettemin is het heel goed dat de gemeente en de wethouder dat zelf oppakt om het voor onze inwoners beter te maken. Complimenten daar dus voor.

00:32:17
Mevrouw Van Doesen (voorzitter): Wil de heer Koks daar nog op reageren?

00:32:20
De heer Koks: Wij hebben indertijd die presentatie gehad van het omgevingsmanagement. Was het een [onhoorbaar] verhaal over hoe het allemaal ging? Voorts hebben wij er sterk voor gepleit dat de gemeente de overlast en verantwoordelijkheid op zich zou nemen. Vindt u dat, nu dit zo goed gegaan is de afgelopen maanden, Herepoort weer in die rol moet stappen, want die heeft bewezen dat niet te kunnen. Wilt u die risico's gaan lopen?

00:32:56

De heer Leemhuis: Het nettoresultaat is een goed resultaat; dat de omwonenden geholpen zijn, die daar omheen wonen en daar heeft mijn fractie ook achter staan in die oproep. Daarom hebben wij die motie gesteund. Dat neemt niet weg, dat het blijft dat zowel de bouwer als de drie overheden daar de verantwoordelijkheid voor dragen en ik vind het niet meer dan normaal om daarop te blijven wijzen. U heeft net een oproep gedaan om op te blijven letten, dat doen andere fracties, die oproep deel ik. Ik vraag het college om als gemeente daar scherp op te blijven. Ik wil blijven benadrukken dat het een verantwoordelijkheid is van de combinatie en van de drie overheden. Ik wil graag nog een tweetal punten benoemen. Het blijkt dat omfietsroutes en afsluitingen toch vaak niet duidelijk op tijd worden aangegeven. Een fietser is iets anders dan een automobilist. Een fietser wil van tevoren weten: ik kan beter hier linksaf gaan, want die tunnel is afgesloten. Ik merk toch te vaak dat je ergens fiets en dan vlak voor een afsluiting ziet dat je niet verder kan en dan moet je een omweg fietsen, terwijl iedere fietser zich ver van tevoren kan voorbereiden. Dus ik blijf daarop hameren. Ook de combinatie vanochtend gemeld, ik zeg dat ook tegen de wethouder om daar aandacht voor te blijven vragen dat er goede fietsroutes met tijdige melding zijn.

00:34:23

De heer Leemhuis: De aanpak van een aantal punten zijn, doordat het project verlengd is, naar achteren geschoven en misschien is dat ook in de geesten van omwonenden naar achteren geschoven dat er nog hele grote werkzaamheden gaan komen. Bijvoorbeeld waar wij vandaag gekeken hebben bij de Vondellaan. Daar staan forse aanpassingen te wachten. Er zijn nog een paar raadsleden die erbij waren toen het besluit werd genomen en weten dat daar veel gaat gebeuren. Mijn vraag is: worden deze mensen tijdig geïnformeerd en bekendgemaakt dat dit al voor 2014 bedacht is, dat daar veel grotere aantallen auto's komen. Dus met andere woorden, omdat het project langer duurt, maar ook omdat sommige dingen verder naar achter zijn geschoven in het project, blijft het wel belangrijk dat daar met de omgeving over gecommuniceerd wordt: weet wat u te wachten staat, weet wat er allemaal aankomt en wordt dat ook tijdig gepland? Tot slot het volgende en dat is ook de vraag die de heer Koks stelde over de motie in de Tweede Kamer. Principieel blijft het vreemd dat wij hier spreken van een rijksweg waarbij Rijkswaterstaat en het ministerie verantwoordelijk is en de directie voert, maar dat overschrijdingen terechtkomen bij de provincie Groningen en wij zijn niet van de provincie Groningen, maar wij kunnen er wel voor opkomen. Ook mijn fractie blijft erop aandringen dat er bij het Rijk wordt gezegd dat de kosten niet enkel en alleen voor één lokale overheid zouden mogen komen. Dus ik vraag de wethouder of daar ontwikkelingen zijn en ook hoe hij de provincie blijft steunen. Dank u wel voorzitter.

00:36:00

Mevrouw Van Doesen (voorzitter): Dank u wel. Ik kijk even rond. Wie kan nog meer het woord voeren? De heer Van der Pol.

00:36:06

De heer Van der Pol: Dank u voorzitter. De VVD vindt het goed om te zien hoe het college invulling heeft gegeven aan de motie "Vinger aan de pols". Ik heb twee korte vragen aan de wethouder. Zou de wethouder allereerst kunnen reflecteren op de gesprekken die hij heeft

gevoerd met de omwonenden die zoveel overlast ervaren? En ten tweede een vooruitblik op de werkzaamheden die nog komen gaan? Vooral de werkzaamheden aan het Julianaplein zullen een flinke impact hebben. Hoe is het contact hierover met de aanpak Ring Zuid en de communicatie hierover met bijvoorbeeld bewoners, bereikbaarheid en de bereikbaarheid van bedrijven en het informeren van forensen?

00:36:49
Mevrouw Van Doesen (voorzitter): U heeft even een interruptie van de heer Leemhuis.

00:36:52
De heer Leemhuis: Dank u wel voorzitter. Ik heb daarnet een principieel punt gemaakt over informeren van de omwonenden en dat het een taak is van de drie overheden en van combinatie Herepoort. Ik was benieuwd of de VVD-fractie dat principiële punt onderschrijft en dat het eigenlijk raar is dat de gemeente in zijn eentje die extra stappen heeft moeten zetten.

00:37:17
De heer Van der Pol: Ik ben het met de heer Leemhuis eens. Ik denk dat in principe de aanpak Ring Zuid daar de verantwoordelijkheid heeft, maar dat het heel goed is dat het college daar een vinger aan de pols heeft. Ik ben heel benieuwd of de wethouder verwacht dat daar betering plaatsvindt en als dat niet het geval is, of daar afspraken komen om dat te verbeteren. Daar ben ik benieuwd naar. Dat waren mijn vragen. Dank u wel voorzitter.

00:37:47
Mevrouw Van Doesen (voorzitter): Fijn, dank u wel. Wie kan ik vervolgens het woord geven? Mevrouw De Wrede, u bent uitgedacht?

00:37:56
Mevrouw De Wrede: Voorzitter, ik ben nooit uitgedacht. De stikstofcrisis is voorlopig nog niet opgelost en dat is misschien maar goed ook, want nu wij maar 100 kilometer per uur mogen rijden, is de kans groter dat er op de vier banen, de stad in, binnenkort zonder stoplichten ook echt 80 kilometer gereden gaat worden. Dat is goed denken wij, voor de veiligheid op die extra smalle rijbanen. In de voortgangsrapportage die voor ons ligt, lezen wij dat de stad zonder de nieuwe ring zou dichtslibben. Dat vinden wij een boude stelling, zeker nadat als gevolg van de coronacrisis meer thuis zal worden gewerkt. De ringweg is ooit mede doorgedrukt onder de Crisis- en herstelwet, om de economie uit het slop te halen, de werkgelegenheid aan te jagen en dergelijke. En nu is het bouwpersoneel niet aan te slepen. Tijdens het leuke bezoek vanochtend werd nog verteld over de nieuwe vijver die er moet komen voor vleermuizen. Dan zijn we natuurlijk heel blij dat die vleermuizen goed of enigszins gecompenseerd gaan worden voor het verdwijnen van hun leefgebied. Maar wij vinden het wel heel jammer dat die prachtige bomenrij van het Gomarus College daarom moet verdwijnen. Dat vinden wij jammer voor de bomen, wij vinden het jammer voor de dieren die daar nu inleven en die dan weer net niet onder de Wet natuurbescherming vallen. Wij vinden het ook heel jammer voor de leerlingen en de omwonenden van het Gomarus College. Het is erg jammer dat natuurcompensatie zo vaak leidt tot het vernielen van bestaande natuur. Worden ook deze bomen gecompenseerd? Kan de wethouder daar wat over vertellen? En niet alleen elders, maar ook op zo een manier dat de omgeving daar wat

groen blijft? Ook schijnt er een Boombeschermingsplan te zijn in het kader van de ringweg. Zou de wethouder dat een keer aan ons kunnen doen toekomen?

00:39:48

Mevrouw De Wrede: Ten aanzien van de bewoners aan de Julianaweg. Zij zijn in juni 2021, lezen wij in de voortgangsrapportage, door ARZ geïnformeerd dat combinatie Herepoort de planning niet haalt en het werk tijdelijk stillegt. Wij vroegen ons af over welk uitstel hebben wij het hier? Wij gaan er van uit dat die mensen wel wisten dat de ringweg drie jaar later wordt opgeleverd dan aanvankelijk bedoeld? Of is dit een ander uitstel? En om welke werkzaamheden gaat het dan precies die op dit moment stilliggen? Er wordt verder gesproken over een paar moties. Wij vroegen ons af - andere partijen begonnen er al over - hoe het is met de motie die de Partij voor de Dieren inleverde, ook alweer een hele tijd geleden, samen met volgens mij SP, GroenLinks, nog wat andere partijen, om ook Rijkswaterstaat financieel verantwoordelijk te maken voor de extra kosten, zodat de RSP gelden zo weinig mogelijk hoeven te worden aangetast? Tot slot de Van Ketwich Verschuurlaan waar het aantal voertuigen met 25 procent is gestegen sinds maart geloof ik. Oorzaak onbekend. Kan de wethouder daar ook nog iets over zeggen? Hoe kan het dat het verkeer daar zo is gestegen? En dat moet toch bijna wel, ondanks dat het eigenlijk ontkend wordt, te maken hebben met de bouw van de ringweg. Wij hebben onze zorg hierover al eerder uitgesproken bij het vragenuurtje en dat ging met name over de Goeman Borgesiuslaan. Wij hadden het zowel over de veiligheid van de fietsers als over het behoud van de bomen als gevolg van het zware bouwverkeer en wij zouden daarom graag willen vragen om de maximumsnelheid net zoals andere partijen dat hebben gedaan, naar 30 kilometer per uur te brengen. Dat was het.

00:41:35

Mevrouw Van Doesen (voorzitter): Dank u wel. Ik kijk even rond. De heer Loopstra.

00:41:40

De heer Loopstra: Dank u voorzitter. Wat betreft mijn woordvoering, sluit ik aan bij de woordvoering van mevrouw Moorlag, van de heer Leemhuis. Ook de vragen die gesteld zijn. Ik wil nog even uithalen wat de heer Leemhuis op het laatst ook aangaf. Dat zijn de fietsers. Zelf heb ik dat ondervonden afgelopen vrijdag bij een raadsbijeenkomst in het westelijke industriegebied dat ik twee minuten verwijderd was van waar ik moest zijn, maar daar was een blokkade en ik geloof dat ik twee minuten later pas op de plaats van bestemming kwam. Vandaag was er weer een bijeenkomst en ik hoorde dat weer twee mensen geremd waren door blokkades. Ik wil daar de aandacht voor vragen bij het college om dat te verbeteren. Met de auto heb je binnen een paar minuten die misslag goedgemaakt, maar als het niet wordt aangegeven voor de fietser, dan rijd je doelloos heen en weer en dat lijkt mij niet de bedoeling. Dank u voorzitter.

00:42:47

Mevrouw Van Doesen (voorzitter): Ik kijk even naar de heer Ubbens die als laatste nog even door zal vragen.

00:42:51

De heer Ubbens: Ik sluit aan bij de woordvoering van D66. Ik wil de wethouder mijn complimenten gegeven voor de adequate acties op basis van de motie.

00:43:02
Mevrouw Van Doesen (voorzitter): Dat was een leuke laatste bijdrage van de raad van de kant van de fracties. Ik geef het woord aan de heer Broeksma.

00:43:12
De heer Broeksma (wethouder): Dank u wel voorzitter. Ook dank voor de complimenten die het college in ontvangst mocht nemen. Het zijn goede gesprekken geweest. Houd de goede lijn ook vast. Ik wijs u er nog even op dat een aantal van die gesprekken ook de krant heeft gehaald. Er zijn meer gesprekken, niet elk contact komt in de krant; ook niet de bestuurlijke gesprekken, ook niet de ambtelijke gesprekken. Het waren goede gesprekken die gevoerd zijn naar aanleiding van de motie "Vinger aan de pols" die u heeft aangenomen. Los van of dat de gemeentelijke taak is of het een taak van ARZ of de taak van de combinatie Herepoort is. U heeft dat ook meermalen aangegeven. Het zijn onze burgers, hoewel het ook de burgers van de provincie zijn, ook de burgers van het Rijk. Maar het zijn ook de burgers van de gemeente. Dat betekent dat er een verantwoordelijkheid is, hoe die burgers erin staan en hoe die betrokken worden en hoe zij gehoord worden. De heer de heer Koks zei: "Het feit dat je gehoord wordt dat doet iets met je onrust en met het gevoel dat je hebt." Zoals de ChristenUnie vraagt of er contact blijft, dan is het antwoord zonder meer ja. De brief geeft dat aan. Dat contact blijft, ambtelijk ook bestuurlijk. Voor een bestuur heeft het pas zin om aan de gesprekken deel te nemen op het moment dat er ambtelijk een aantal zaken zijn uitgezocht, wat er wel en wat er niet kan en dat de luchtfietserij er een beetje uit is. Dan ben ik vooral het luisterende oor en probeer ik oplossingen te zoeken en oplossingen tot stand te brengen die voor de bewoners de goede richting op gaan.

00:44:57
De heer Broeksma (wethouder): Wij hebben u ook gezegd dat de bouw van zo een project natuurlijk niet zonder hinder kan. Dus de hinder is er gewoon. Het feit dat het jaren langer duurt, wil niet per se zeggen dat de hinder op elke plek ook jaren langer duurt, maar op sommige plekken is dat wel het geval. Dat betekent iets. GroenLinks geeft aan dat het een collectieve taak is, niet alleen een taak van de gemeente, maar ook van het hele projectbureau ARZ en ook een verantwoordelijkheid van CHP vervat in het contract, vervat in andere brieven. Maar dat is ook zo. De aanpak Ring Zuid en ik heb vanmorgen gesproken met Joost van de Beek, de directeur van ARZ, de directeur van de projectorganisatie die daarop toeziet die er bijvoorbeeld ook bij de Paterswoldseweg het initiatief nam om dat goed op te lossen met de bewoners daar. Van de stuurgroep de middelen gekregen heeft om dat te doen en dat ook aanpakt. Wij hebben als gemeente een rol in de vergunningverlening en de vergunning handhaven dat ook de aannemer gehouden wordt aan de wet, aan de normen, aan de regels die gelden en ook af en toe op het moment dat die regels overtreden worden, wordt ook gehandhaafd, al dan niet met boetes. Dat gebeurt.

00:46:11
De heer Broeksma (wethouder): De stukken zijn wat oud. Drie keer per jaar melden wij u dat en het tweede trimesters is net afgelopen, vorige week. Dus daar wordt aan gewerkt om die stukken weer in orde te maken en om alles op een rijtje te zetten. Er zijn stukken die wat verder staan van de actualiteit. De vorige keer dat wij de voortgangsrapportage bespraken, was de vaststellingsovereenkomst al gesloten, terwijl wij een voortgangsrapportage bespraken waar die vaststellingsovereenkomst nog gesloten moest worden. Dat is nou

eenmaal zo. Het is wat los van de dagelijkse actualiteit. Er zijn ook andere middelen voor en daar maakt u ook regelmatig gebruik van: door vragen te stellen of anderszins ons te betrekken. Of uw vragen, uw zorgen te delen met het college.

00:47:07
De heer Broeksma (wethouder): Ik ga een paar concrete vragen en thema's bij u langs. De Van Ketwich Verschuurlaan is genoemd: waar komt die extra drukte vandaan en wat wij u schrijven, dat klopt. Wij hebben wel drukte gemerkt. Een dip naar aanleiding van corona en daarna weer een stijging post-corona. In de mobiliteitsvisie zeggen wij over de Van Ketwich Verschuurlaan, dat is een straat, een laan, een weg die rechtstreeks is aangesloten op de A28. Dat is de weg die je moet gebruiken als je de bebouwde kom uit wil. Op het moment dat het een 30 kilometer weg wordt, staat het haaks op de wens om de auto's daar te krijgen waar wij ze hebben willen. Niet door de wijken en het moet niet zo zijn dat de ene 30 kilometer weg wordt ingeruild voor een andere 30 kilometer weg. Als alles 30 is, dat maakt niet uit in principe waar je rijdt, maar dat er een weg is waar je zo snel mogelijk de bebouwde kom uit kunt naar die snelweg en je weg kunt vervolgen vanuit de mobiliteitsvisie. U mag een andere mening dienen, dan hebben wij het daarover binnenkort.

00:48:12
Mevrouw Van Doesen (voorzitter): Mijnheer Broeksma heeft u even een momentje. Mevrouw de Wrede heeft een vraag aan u.

00:48:18
De heer Broeksma (wethouder): Een 50 kilometerweg blijven.

00:48:21
Mevrouw De Wrede: Eigenlijk mag u die zin nog wel even afmaken, maar ik denk dat ik wel weet ongeveer wat u wilt zeggen. U zegt: "Dat is de weg waarlangs het verkeer de stad uit rijdt en wij willen daar geen langzaam verkeer maken, want dan gaan de auto's misschien wel ergens anders rijden. Maar als je de stad uit wilt, dan moet je daar sowieso langsrijden. Als auto's de stad uit willen dan gaan zij toch wel langs de Van Ketwich Verschuurlaan ook als de snelheid daar 30 kilometer wordt.

00:48:58
De heer Broeksma (wethouder): Dat is een veronderstelling die u heeft. Dat blijkt niet uit onze modellen. Op een gegeven moment dan moet je naar de aansluiting met de A28. Vroeg of laat kom je op de Van Ketwich Verschuurlaan terecht. Voordat je daar bent, er zijn ook andere elementen in die wijken - eigenlijk wil je dat mensen zo snel mogelijk naar die Van Ketwich Verschuurlaan gaan - die dat ook aankan en daarop gedimensioneerd is. Dus dat je niet gaat meanderen door de wijk, omdat alles toch 30 is en wat maakt het dan uit? Maar dat je zo snel mogelijk naar die weggaat die daarop gedimensioneerd is, waar de woningen ook relatief ver van het asfalt afstaan. Daar is die weg op gedimensioneerd. Dat is ook de visie die wij hebben. U mag een andere visie daarop hebben, maar af en toe denk ik ook na. Wij denken met onze ambtenaren na en vanuit een visie zeggen wij, dat het typisch van die wegen zijn, die 50 kilometer moeten blijven. Dat de auto's daar heen gaan, waar wij hebben willen en waar de weg dat autoverkeer ook aan kan.

00:50:05
De heer Koks: 30 Kilometer zou mogelijk een oplossing kunnen zijn. Zijn er nog andere

mogelijkheden die onderzocht zijn om de verkeershinder die deze mensen ervaren, tot behapbare proporties terug te krijgen?

00:50:21
De heer Broeksma (wethouder): Wij hebben een brief gekregen als een soort inspraakreactie, deze heb ik nu niet gegeven, maar wij zijn met de mensen van de Van Ketwich Verschuurlaan die bij de vorige keer ook inspraken, in gesprek en hebben een vraag gesteld: "Aan welke mogelijkheden denkt u? Hoe kijkt u naar het geheel?" In feite is daar nog niet echt op gereageerd. Die terugkoppeling hebben wij van die mensen nog niet gehad. Ik was een beetje verbaasd dat ik deze reactie daarop kreeg. Ik herhaal de uitnodiging. Als er ingesproken was, had ik de uitnodiging nog een keer herhaald, en contact opnemen: "Wat is de gedachtevorming bij u? Hoe kijkt u naar de situatie? Waar moeten wij rekening mee houden?" Wat wij misschien onvoldoende gedaan hebben. Dat gesprek gaan wij opnieuw aan. Het heeft eigenlijk nog één keer plaatsgevonden, maar een follow-up ontbreekt. De uitnodiging staat nog steeds.

00:51:07
De heer Broeksma (wethouder): Van Ketwich Verschuur. Ik reageer even op een ander onderwerp, over het communiceren over werkzaamheden die naar achteren geschoven zijn. Dat hele project is drie jaar langer geworden. Dat betekent ook dat zaken naar achteren schuiven. Bijvoorbeeld de Vondellaan, maar ook de Van Eedelaan. Wij communiceren actief naar projecten op het moment dat zij in de voorzienbare toekomst aan de beurt zijn, met de mensen daar in de buurt, over wat er staat te verwachten? Recent nog over de Van Eedelaan over een fietspad en alles wat daar moet gebeuren. Om het plan, het tracébesluit van een decennium geleden, 2014 of die tijd waarin die discussies plaatsvonden is voor veel mensen voor mensen die nieuw zijn komen wonen, is dat niet een top of the mind. Dat herinneren wij en wij proberen het besluit wat destijds genomen is door de raad, om dat uit te voeren. Dat betekent ook de verdiepte ligging richting PVV. Er is besloten en daar zijn middelen voor vrijgemaakt en energie voor vrijgemaakt. Wij voeren het besluit uit en de verdiepte ligging was destijds en is nog steeds een goed idee, omdat het ook de mogelijkheid biedt om het Zuiderplantsoen, het Zuiderpark aan te leggen. De mensen die nu aan de snelweg wonen, die komen aan een plantsoen te wonen, dat een verbinding geeft tussen twee derde van de stad die nu gescheiden worden door een vierbaans- dan wel zesbaansweg.

00:52:31
De heer Broeksma (wethouder): Voorzitter, ik ga verder naar de volgende term, Julianaweg, concreet gevraagd. Ook daar zijn er gesprekken over. Richting de vraag van de heer Van der Pol: "Kunt u een reflectie geven op die gesprekken?" en de heer Mellies: "Wij hebben oude berichten. De gesprekken gaan nog plaatsvinden." Die hebben inmiddels plaatsgevonden. Niet elk gesprek in de krant. Dat waren goede gesprekken waar goed geluisterd is en ook concrete afspraken zijn gemaakt over hoe mensen kijken naar hun eigen omgeving. Soms heeft het rechtstreeks te maken met de ringweg, maar soms speelt er meer. Bijvoorbeeld bij de Julianaweg speelt het fietspad wat daar loopt, het onderhoud van het groen, de bomen waarvan mensen zeggen: "Kunnen wij daar ook een rol in spelen?" Hetzelfde geldt bij de Paterswoldseweg, dat plantsoentje met het Jan Wolkers beeld: "Kunnen wij daar iets betekenen. Er wordt een hek neergezet of er wordt een afdakje geplaatst met wat houten

planken, kan er een likje verf overheen of kunnen wij iets met groen of met klimop?" Het zijn allemaal onderdelen van gesprekken die dan wel rechtstreeks met de ringweg te maken hebben of een ander thema aansnijden waar wij het ook over kunnen hebben. En dat doen wij. Als u mij vraagt om een reflectie op die gesprekken, denk ik dat het goed is dat die gesprekken geweest zijn. Ik ben niet de enige die de gesprekken voert, die worden ook vanuit de organisatie, ook vanuit de gemeentelijke organisatie, vanuit waar ARZ en CHP worden die gesprekken gevoerd. Af en toe ben ik daarbij en kan ik soms net het duwtje gegeven, waardoor het wat sneller en beter gaat.

00:53:54

De heer Broeksma (wethouder): Als het gaat over het geluidsscherm van de Julianaweg, dat is een gesprek waar ik niet bij zal zijn. Op 14 september wordt er met de bewoners over gesproken wat de stand van zaken is. De uitkomst daarvan is op dit moment, as we speak, nog niet bekend. Dat wordt komende week duidelijker en wordt allereerst met de bewoners van de Julianaweg besproken. De bruggen, de Gyas brug, om het even zo te noemen, leren wij van de ervaringen bij de Paterswoldseweg. Die aansporing heeft de organisatie niet nodig. De ervaringen van de Paterswoldseweg wordt meegenomen in de tijdelijke brug die daar gemaakt wordt en wordt nauwlettend in de gaten houden welke overlast, geluidsoverlast of andere overlast dat geeft. Een lerende organisatie werd net genoemd, soms mag het net een stapje sneller. Hier geldt dat zeker dat wij de ervaringen van de Paterswoldseweg zonder meer meenemen. De Zaayer. Een specifieke vraag. Daar kan ik u iets vertellen over het geluidsscherm wat aangepakt is. U hebt vanmorgen misschien de zandzakken gezien; twee lagen, die derde laag kan dat dan niet? Dan wordt het weer een instabiel geheel. Als een zandzak omvalt en je loopt er net onder, dan is dat geen goed idee. Er wordt verder gekeken of dat geluidsscherm nog op andere manier aangepast kan worden. Bewoners zijn behoorlijk tevreden over die zandzakken en ook een soort folie voor het fijnstof wordt tegen dat geluidsschermen aangeplakt. Is het formeel nodig? Het wordt gewoon gedaan, omdat wij denken dat dit goed is voor die bewoners die nog een tijd in deze overlast te zitten. Het pakt voor hen goed uit.

00:55:32

De heer Broeksma (wethouder): Over de onkostenvergoeding heeft u eerder vragen gesteld. Die onkostenvergoeding doen wij. Daar zijn normen voor. Wij kijken niet naar de feitelijke werking van de advocaat. Anders zijn wij weer afhankelijk van wat welke advocaat of de rechtsbijstand in rekening brengt. Het is een standaardbedrag. Als het lager is dan de kosten die zij zelf gemaakt hebben, is er op de één of andere manier een compensatie in te vinden? U noemt een aantal dingen. Wat kleinere zaken en daar zijn wij ook al in gesprek over met De Zaayer. Kan er iets met groen gebeuren of kan er met iets anders gebeuren? Het gaat ons niet om de laatste 100 euro, ook niet om de laatste 500 euro. Ik zal geen grotere bedragen noemen, maar het is in het kader van de overlast die zij hebben. In het kader van die honderden miljoenen die bij de ringweg gemoeid zijn, wordt er niet op het laatste tientje gekeken. Daar zijn mogelijkheden om groen of anderszins speeltoestellen of wat allemaal mogelijk is om daaraan tegemoet te komen. Motie Buitenhof nog even. Met Rijkswaterstaat zijn inmiddels vergevorderde gesprekken over dat stil asfalt en meer kan ik u daar nog niets over zeggen, dat is vergevorderd, maar daar is nog geen hamer over.

00:56:47
Mevrouw Van Doesen (voorzitter): Mijnheer Koks.

00:56:48
De heer Koks: De motie vraagt om voor 1 oktober op de hoogte gesteld te worden, wordt die datum van 1 oktober wel gehaald?

00:57:00
De heer Broeksma (wethouder): Nee, als het 1 oktober dit jaar is, dan niet. In de volgende voortgangsrapportage komen wij daarop terug. Dus dat zal niet 1 oktober zijn, maar dat wordt misschien wel in oktober, maar niet 1 oktober. Het geldt ook voor die lokale werkgelegenheid, de SROI. De lokale werkgelegenheid nog dit jaar, dat is met klem al eerder bij CHP aangegeven. Het is onderwerp van gesprek en in de planning voor het volgende VGR, voortgangsrapportage, staat dat. Wij komen daarop terug.

00:57:39
De heer Broeksma (wethouder): De kosten van de Ring Zuid, de kostenoverschrijding. Met de provincie staan wij aan één lijn om te kijken hoe het Rijk kan bijdragen aan die extra kosten, die 78 miljoen extra die uit andere RSP-projecten te voorschijn getoverd moet worden, uit de Wunderline en de N33. Ik ben betrokken bij de lobby voor beide projecten overigens, om te kijken of de minister daarover de brug kan komen. Komt het geld linksom de Ring Zuid of komt het geld rechtsom naar de Wunderline en de N33; mij maakt het niet zo heel veel uit. Wat niet mee meehelpt, is dat de minister onlangs vervangen is. Er is een nieuwe minister. U weet misschien over het onderzoek onder leiding van Remkes, waar het gaat over de verantwoordelijkheden; hoe zijn de organische woordelijkheden tussen Rijk en provincie als het gaat over de financiën, het contractbeheer enzovoort rondom de Ring Zuid. Dat gaat nog wel een tijdje duren. Of er begin volgend jaar, voor onze verkiezingen, een uitkomst is, durf ik u niet te zeggen. U kent de handelswijze van de heer Remkes, daar zal niet omheen gedraaid worden. Extra kosten voor de aannemer. Dat is een aantekening die ik gemaakt heb en wat ik daarop gereageerd heb, is dat in de vaststellingsovereenkomst een risicoverdeling gemaakt.

00:59:12
De heer Koks: Toch nog even over die...

00:59:13
Mevrouw Van Doesen (voorzitter): Mijnheer Koks, u moet wel van mij het woord krijgen. U wilt de wethouder nog wat vragen?

00:59:23
De heer Koks: Nog even over die Haagse lobby. Er is een motie aangenomen in december vorig jaar. Vlak voor de vakantie is er nog zo een MIRT-overleg geweest, waaronder ook de bruggen aan de orde zijn geweest. Maar die motie over de zuidelijke ringweg en de tekorten daarbij, merkt u daarvan dat het nog een levende motie is? Laat ik het zo maar zeggen, dat het nog ergens boven het maaiveld rondzweeft?

00:59:52
De heer Broeksma (wethouder): Ja, zonder meer. Dat soort moties komen op een lijst, maar dit is meer dan een lijst. De motie wordt ook vanuit de provincie, u weet dat de provincie opdrachtgever is samen met de gemeenten. In de opdrachtverstrekking over het onderzoek

onder leiding van Remkes naar die verantwoordelijkheden tussen Rijk en provincie als het gaat over financiën en over contractbeheer, zijn er dingen misgegaan en dat betekent dat het Rijk een verantwoordelijkheid zou moeten nemen, bijvoorbeeld in de kostenoverschrijding en daarover de brug zou moeten komen. Dus dat is een levend onderzoek en is nu in de verkennende fase. Een aantal mensen is daar druk mee bezig. De heer Remkes heeft ook andere dingen te doen, u weet dat. Hij sluit zich op een gegeven moment aan. Als de basis gelegd is, zal hij de leiding nemen over het onderzoek en dat tot een einde brengen. U kent de onafhankelijkheid van de heer Remkes. Wij hebben er alle vertrouwen in dat daar een solide en valide uitkomst uitkomt.

01:00:51
De heer Broeksma (wethouder): Ik was bezig, voorzitter, om over de risicoverdeling te vertellen die bij de vaststellingsovereenkomst is vastgelegd. Bij elke partij is een risico. Een aantal risico's zijn belegd en er zijn ook reserveringen voor gemaakt, zowel aan de opdrachtgeverskant als aan de opdrachtnemerskant, de aannemer. De indexatie en daar gaat het uiteindelijk over, is afgekocht in die vaststellingsovereenkomst. Het risico ligt volledig bij de aannemer en die heeft daar ook een reservering voor, dus hem moet u dan maar aanspreken.

01:01:22
Mevrouw Van Doesen (voorzitter): De heer Koks heeft er een vraag over.

01:01:24
De heer Koks: Die aannemer zag natuurlijk in wat die prijzen zullen doen en wij kregen vanochtend te horen dat die prijzen en ook de levering, excessief stijgen. Ik kan mij voorstellen dat ook met deze schokkende stijgingen, dat die aannemer daar geen rekening mee heeft gehouden. En dan zegt u, dat is zijn probleem.

01:01:44
De heer Broeksma (wethouder): Het is onderdeel van risico's. Het ene risico treedt op, een ander risico treedt niet op. Wat meer en wat minder en dat middelt zich uit. Er is een risico pot waarvan de analyse is, dat deze voldoende is vanuit aannemers gezicht en dit is inderdaad het risico van de aannemer. Veel succes ermee klinkt een beetje hard, maar het is geen risico voor gemeenten al helemaal niet, maar ook niet voor de provincie.

01:02:13
Mevrouw Van Doesen (voorzitter): Mijnheer Van Kesteren, mijnheer Koks wilt u uw microfoon uitzetten alstublieft.

01:02:20
De heer Van Kesteren: Voorzitter, dan zou ik de wethouder toch onder de aandacht willen brengen dat bij de financiële overschrijding en de garantie die de provincie voor staat, dat u zegt dat het een probleem voor de aannemer is. Het blijkt in de praktijk straks dat die aannemer, Noordelijke aannemers in elk geval, failliet zullen gaan en dat het project al zo ver gevorderd is dat uiteindelijk de provincie toch zal moeten betalen. Vindt u dat de verantwoordelijkheid van de provincie en niet van de gemeente Groningen? Ik vind dat u daar heel gemakkelijk overheen walst. Kunt u daar wat meer over vertellen, hoe u daarin staat? Een beetje meer realiteitszin.

01:02:58
Mevrouw Van Doesen (voorzitter): Ik denk dat de vraag duidelijk is mijnheer van Kesteren.

01:03:01
De heer Broeksma (wethouder): In de vaststellingsovereenkomst zijn ook gesproken over garanties, garanties van de Duitse moeders die zijn gegeven. U weet dat. Er is een risicoreservering. Aan de provinciekant zijn risico's. De risico's zijn verdeeld en die zijn benoemd. Een deel van de risico's is ligt bij de provincie. Een deel van de risico's ligt bij de aannemer. Beide partijen hebben daar risicoreserveringen voor gemaakt en dat gaat ook niet over een paar tientjes en die moeten voldoende zijn.

01:03:35
Mevrouw Van Doesen (voorzitter): Mevrouw De Wrede had nog een vraag.

01:03:39
Mevrouw De Wrede: Als vervolg op de discussie zonet tussen de wethouder en de heer Van Kesteren. Er was ook een alliantie in het leven geroepen over Ring Zuid. Deze is ondertussen opgeheven en scheen niet zo goed te functioneren; dat stond in het rapport Horvat. Heeft dat ook enige invloed op de verdeling van die risico's, kunt u daar wat over zeggen? En heeft u al wat gezegd over het bomenbeheerplan?

01:04:11
De heer Broeksma (wethouder): Op de tweede vraag is het antwoord: nee en op de eerste vraag is het antwoord: ja, dat het alliantiefonds is opgeheven en in de risicoverdeling is dat opgelost. Dat is vastgelegd in de risicoverdeling.

01:04:30
De heer Broeksma (wethouder): De omfietsroutes, als ik door mag. De heer Loopstra, ik fietste naast u. Wij kwamen elkaar tegen, u fietste de ene kant op en ik fietste de andere kant op terwijl wij naar hetzelfde op weg waren. Ergens klopt er dan iets niet. Wij hebben gezocht en het klopt dat een deel van die route niet goed was aangegeven en daar wordt nogmaals aandacht voor gevraagd. U kunt ervan op aan dat ik dat ook doe, zowel bij de aannemer als bij ARZ om daarop toe te zien, dat het op een goede manier gebeurt. Als je een kilometer moet omrijden dan gaat het voor een automobilist of brommer nog, maar voor een fietser niet. Had dat eerder gezegd, dan had ik die andere weggenomen en was het helemaal geen probleem geweest. Met Groningen Bereikbaar zal ik er nog extra aandacht voor vragen, dat het op een goede manier gebeurt, zodat wij ook de aannemer daarop kunnen aanspreken. Er is ook gevraagd naar de nieuwe ontwikkelingen. Wat staat er allemaal te verwachten? De tijdelijke T, het Julianaplein wordt omgebouwd. Het nieuwe Julianaplein is op dezelfde plek als het oude Julianaplein. Om daar te kunnen werken, moet de functie van het Julianaplein iets verplaatst worden. Om dat te doen gaat er een tijdelijke T aangelegd worden en dat is een heel groot ding is. Dit is met niets te vergelijken in wat de afgelopen jaren heeft gespeeld, dus dat wordt een groot issue. Er zijn projectleiders aangesteld, alleen al om voor communicatie rondom dit project, om ervoor te zorgen dat de omleiding, die tijdelijke T, half februari gaat dat plaatsvinden ik denk op 13, om dat in goede banen te kunnen leiden. ARZ, Groningen Bereikbaar, maar ook de spoorzone. Wij willen zoveel mogelijk mensen in het openbaar vervoer krijgen. Er wordt ook gewerkt aan het hoofdstation om dat allemaal met elkaar te laten samenwerken. Met scholen zijn wij in

gesprek, met de bedrijven zijn wij in gesprek. Wat betekent dit? Thuiswerken, spitsen spreiden, vluchtstrook gebruiken voor de bussen, allerlei zaken wordt onderzocht om die tijdelijke T, half februari gaat dat los, om dat zo goed mogelijk te kunnen handhaven. Goed dat u daarnaar vraagt. De communicatie zal voor de burgers binnenkort in heftige vormen plaatsvinden.

01:06:51
De heer Broeksma (wethouder): Partij voor de Dieren, u stelt een technische vraag en ik verwijs naar de documenten ARZ TDHBNCL0311588. Het documentnummer haal ik uit de schriftelijke vragen die u gesteld heeft. U heeft een aantal schriftelijke vragen gesteld, de Partij voor de Dieren in ieder geval. Ik kijk u aan, omdat u die partij vertegenwoordigt. Dat zijn behoorlijke technische vragen. Het gaat over het boombeschermingsplan en het gaat over de bomen in het Sterrebos, het gaat over de verankering in plaats van de stempels. Dus vergeeft u mij dat ik dat document niet bij de hand heb. U krijgt daar een schriftelijke reactie op. Voor het vragenuur is het te technisch, maar er wordt op gereageerd. Als u daar sneller antwoord op wil dan van mij, adviseer ik u om dit soort vragen rechtstreeks aan de projectorganisatie te stellen. Daar zijn mensen voor die van de hoed en de rand weten en u daarmee met alle plezier van dienst willen zijn. Tot zover, voorzitter, mijn vragen.

01:08:05
Mevrouw Van Doesen (voorzitter): U heeft nog een vraag mevrouw De Wrede?

01:08:07
Mevrouw De Wrede: Het waren geen schriftelijke vragen. Wij hebben die vragen deze week technisch gesteld. Toch even een klein verschil. Daar staat ook die vraag bij over het bomenbeheerplan en dat waren inderdaad eigenlijk wel complexe vragen en ik heb ze ook met opzet schriftelijk gesteld, omdat ik graag het antwoord op papier wil en dat weer wil meenemen naar mensen die daar wat over kunnen zeggen, want als niet-bouwkundige denk je natuurlijk vaak: "Het zal wel als er wat wordt gezegd." Dat wilde ik nog even meegeven. Dank.

01:08:48
Mevrouw Van Doesen (voorzitter): Dank je wel. De heer Van Kesteren wil nog het woord.

01:08:54
De heer Van Kesteren: Voorzitter, de wethouder schetst een heel positief beeld over de Ring Zuid. Die financiële overschrijdingen die komen als een boemerang terug. Dat ten eerste. Vervolgens schetst de wethouder ook een heel mooi beeld over een plantsoen waar omwonenden op uit zullen kijken. Nou wil ik de wethouder toch onder de aandacht brengen dat voor dat het project begon, de Ring Zuid omzoomd was met enorm veel bomen, heel veel groen. Die zijn vervolgens allemaal gekapt en in de biomassacentrale gemikt. Ik zou aan de wethouder willen vragen of hij kan aangeven in hoeverre die deksels die begroeid worden, men dan kan spreken van een plantsoen wat vergelijkbaar is met hoe het ervoor was en of je niet eerlijk naar de bewoners toe moet zijn en die moet informeren over het feit dat het gewoon een soort toendra wordt waar heel veel onderhoud aan gepleegd moet worden. Daar kan weinig op groeien, kan ik u vertellen. Kunt u dat zeggen en garanderen dat die bewoners op een geweldig groene deken uit gaan kijken?

01:10:04
Mevrouw Van Doesen (voorzitter): De heer Van Kesteren, ik denk dat uw vraag duidelijk is.

01:10:09
De heer Van Kesteren: Ik wil ook de inwoners meenemen in hoe het werkelijk zit.

01:10:15
De heer Broeksma (wethouder): U vraagt, mijnheer Van Kesteren de situatie te vergelijken na ombouw van de ring, dus met deksels en begroeiing en Zuiderplantsoen. U vergelijkt dat met de situatie voor het project Ring Zuid. De ringweg op Maaiveldhoogte met voorbijrazende auto's. De situatie met het plantsoen wordt veel beter. Tot zover.

01:10:41
Mevrouw Van Doesen (voorzitter): Dat was denk ik de slotopmerking van de wethouder en ook het einde van deze bijeenkomst. Het is een brief, dus zij hoeft niet naar de raad toe. Of heeft iemand daar andere ideeën over? Nee, of hij kan conform naar de raad. Nee, hoeft ook niet. Dan eindig ik deze bijeenkomst en wens u allemaal wel thuis en smakelijk eten voor degenen die straks nog weer terug moet komen!